

Rokiškio rajono vietos veiklos grupė

Rokiškio kaimo strategija 2023-2029

2023-05-26

Pasirengimo Strategijos rengimui etapai

- ▶ **Strateginiai teisės aktai (problemų ir strateginių krypčių analizė):**
 - ▶ Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023-2027 metų strateginį planas;
 - ▶ Jungtinių tautų „Darnaus vystymosi tikslai“;
 - ▶ Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“. 2021-2030 m. NPP - 10 strateginių (teminių) tikslų.
 - ▶ 2021-2030 metų Nacionalinis pažangos planas;
 - ▶ Panevėžio regioninis planas iki 2030 (projektas);
 - ▶ Rokiškio rajono savivaldybės strateginis planas iki 2030 m. ir kt.
- ▶ **Teritorijos duomenų surinkimas**
- ▶ **Gyventojų apklausa**
- ▶ **Focus grupės**

JT. Darnaus vystymosi tikslai iki 2030 m.

1. Panaikinti visų formų skurdą visose šalyse

2. Panaikinti badą, užtikrinti apsirūpinimą maistu ir geresnę mitybą, skatinti darnų žemės ūkį

3. Užtikrinti sveiką gyvenseną ir skatinti visų amžiaus grupių gerovę

4 tikslas. Užtikrinti visa apimantį ir lygiavertį kokybišką švietimą ir skatinti visą gyvenimą trunkantį mokymąsi

5. Pasiiekti lyčių lygybę ir moterų ir mergaičių įgalėjimą

6. Užtikrinti visiems vandens prieinamumą, darnų valdymą ir sanitariją

7. Užtikrinti visiems galimybę naudotis prieinama, patikima, darnia ir modernia energija

8. Skatinti tvarų, įtraukų ir darnų ekonomikos augimą, produktyvų įdarbinimą ir deramą darbą

9. Kurti atsparią infrastruktūrą, skatinti visa apimančią industrializaciją ir skatinti naujoves

10. Mažinti nelygybę tarp šalių ir pačiose šalyse

11. Pasiiekti, kad miestai ir gyvenvietės taptų įtraukūs, saugūs, atsparūs ir darnūs

12. Užtikrinti darnius vartojimo ir gamybos modelius

13. Imtis skubių kovos su klimato kaita ir jos poveikiu veiksmų

14. Išsaugoti ir tausiai naudoti vandenynus, jūras ir jūrų išteklius darniam vystymuisi

15. Saugoti, atkurti ir skatinti darnų sausumos ekosistemų

16. Skatinti taikias ir įtraukias visuomenes darniam vystymuisi, suteikti visiems galimybes reikalauti teisingumo ir kurti veiksmingas, atsakingas ir įtraukias institucijas visais lygiais

17. Stiprinti įgyvendinimo priemones ir atgaivinti pasaulinę darnaus vystymosi partnerystę

(Pristatinėjome 2021 m. Laibgaliuose)

naudojimą, darniai valdyti miškus, kovoti su dykumėjimu, sustabdyti žemės būklės blogėjimą ir pakeisti šį procesą priešinga kryptimi bei sustabdyti biologinės įvairovės praradimą

Europa 2030. 6 TIKSLAI

- ▶ 1. Europos socialinio ir ekonominio modelio atnaujinimas
- ▶ 2. Žiniomis grindžiamas augimas: galimybių suteikimas individams
- ▶ 3. Demografijos problema: visuomenės senėjimas, migracija ir integracija
- ▶ 4. Energetinis saugumas ir klimato kaita: nauja industrinė revoliucija
- ▶ 5. Išorės ir vidaus saugumas: nuolatinis uždavinys
- ▶ 6. Europa pasaulyje: tapti ryžtinga veikėja

Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“.

2021-2030 m. NPP - 10 strateginių (teminių) tikslų. 2021-2030 metų Nacionalinis pažangos planas

- ▶ 1. Pereiti prie mokslo žiniomis, pažangiosiomis technologijomis, inovacijomis grįsto darnaus ekonomikos augimo ir didinti šalies tarptautinį konkurencingumą.
- ▶ 2. Didinti gyventojų socialinę gerovę ir įtrauktį, stiprinti sveikatą ir gerinti Lietuvos demografinę padėtį.
- ▶ 3. Didinti svietimo įtrauktį ir veiksmingumą, siekiant atitikties asmens ir visuomenės poreikiams.
- ▶ 4. Stiprinti tautinį ir pilietinį tapatumą, didinti kultūros skvarbą ir visuomenės kūrybingumą.
- ▶ 5. Gerinti transporto, energetinį ir skaitmeninį vidinį ir išorinį junglumą.
- ▶ 6. Užtikrinti gerą aplinkos kokybę ir gamtos išteklių naudojimo darną, švelninti Lietuvos poveikį klimato kaitai ir didinti atsparumą jos poveikiui.
- ▶ 7. Tvariai ir subalansuotai vystyti Lietuvos teritoriją ir mažinti regioninę atskirtį. (7.2 uždavinio. Didinti darbo vietų pasiekiamumą ir viešųjų paslaugų prieinamumą visiems) rodiklis: 7.2.14. Savivaldybių viešųjų paslaugų, kurias teikia nevyriausybinės ir bendruomeninės organizacijos, dalis - 30 procentų.
- ▶ 8. Didinti teisinės sistemos ir viešojo valdymo veiksmingumą.
- ▶ 9. Stiprinti Lietuvos įtaką pasaulyje ir ryšius su diaspora.
- ▶ 10 Stiprinti nacionalinį saugumą.

Nacionalinės regioninės politikos prioritetai iki 2030 m.

- ▶ **1 prioritetas.** Darnus ir tvarus regionų ekonominis augimas (ekonominė sanglauda)
- ▶ **2 prioritetas.** Paslaugų ir darbo vietų prieinamumas visiems (teritorinė sanglauda): 1 uždavinys: nuolat gerinti ekonominę aplinką; 2 uždavinys: siekti geografiškai subalansuoto ekonomikos augimo; 3 uždavinys: gerinti gyvenamąją aplinką visoje Lietuvos teritorijoje.
- ▶ **3 prioritetas.** Veiksminga regioninės politikos įgyvendinimo sistema: 1 uždavinys: užtikrinti pakankamą paslaugų kokybę visiems Lietuvos gyventojams, nepaisant to, kur jie gyvena; 2 uždavinys: užtikrinti paslaugų pasiekiamumą; 3 uždavinys:

Panevėžio regioninis planas iki 2030 (projektas).

- ▶ **1 tikslo 1.1.** uždavinys: paskatinti verslumą regione/poveikis: asmenys, patiriantys skurdo riziką ar socialinę atskirtį.
- ▶ **7 tikslo 7.1.** uždavinys: plėtoti ir (ar) modernizuoti nestacionarių, bendruomeninių socialinių paslaugų infrastruktūrą/ pažangos priemonė: socialinių paslaugų deinstytucionalizacija.

Iš rajono savivaldybės strateginio plano iki 2030 m. (savivaldybės SP) (2023-01-27)

► Situacija skaičiais

- mažėja gyventojų (per metus 1,98 proc. - kasmet apie 400-500); 2021 m. pradž. 27515 gyv., 2016 m. 31454 gyv.
- retai apgyvendinta (15,2 gyv./ kv.km, tai 2,8 karto mažiau nei vid.šalyje);
- didesnė gyventojų dalis kaime (52,5 proc., čia neįskaičiuoti Obeliai ir Pandėlys, nes oficialiai yra miestai);
- Santykis: moterys ir vyrai (53:47, atitinka šalies vidurkį);
- vaikų iki 14 m. 12 proc. (mažiausiai apskrityje);
- žmonių virš 65 m. 25,2 vienas didžiausių apskrityje;
- darbingo amžiaus žmonių - 62,8 proc. mažiausias apskrityje.
- 2021 m. pradž. vid. gyventojų amžius buvo 51 m. (šalyje 44, Panevėžio apskr. 47 m.)
- Nedarbo lygis 17,7 (2019 m.)
- DU vidutinis apskrityje (2020 m. - bruto 1206 Eur, apskrities vid. - 1304 Eur)
- Verslumo rodiklis 1000 gyv. 25 veikiančys ūkio subjektai, 40 proc. mažesnis nei šalyje ir 19,4 proc. nei vid. apskrityje. Tačiau rodiklio augimas buvo labai spartus. Daugiausiai labai mažos įmonės iki 10 darbuotojų.
- Skurdo lygis vienas didžiausių apskrityje (30,3 proc.)

Iš savivaldybės SP. Problemos

- ▶ 1. Nepakankamai patraukli investicinė aplinka, per maža orientacija į didesnę pridėtinę vertę kuriančius produktus.
- ▶ 2. Vienadienis turizmas, per mažai žinomas rajonas užsienio turistams
- ▶ 3. Netolygiai išvystytos švietimo paslaugos ir prieinamumas.
- ▶ 4. Nepakankama kultūros paslaugų skvarba ir mažėjantis visuomenės kūrybiškumas
- ▶ 5. Mažesnis nei vidutiniškai Lietuvoje fizinio aktyvumo bei dalyvavimo sporto veiklose lygis
- ▶ 6. Prastesnė nei šalyje gyventojų sveikata, sąlygojanti aukštą mirtingumą.
- ▶ 7. Pažeidžiamų visuomenės grupių socialinės integracijos stoka, sąlygojanti mažiau saugią aplinką rajone.
- ▶ 8. Nepakankamas vietos savivaldos veiklos efektyvumas.
- ▶ 9. Netolygus jaunimo užimtumas, bendradarbiavimo stoka tarp NVO sektoriaus ir savivaldos.
- ▶ 10. Nepakankamai užtikrinama kokybiška susisiekimo infrastruktūra bei viešojo transporto paslaugos.
- ▶ 11. Netolygiai saugojama ir puoselėjama aplinka bei kraštovaizdis
- ▶ 12. Skirtingas atsinaujinančių ir alternatyvių energijos išteklių panaudojimo lygis atskiruose sektoriuose

Iš rajono SP. Vizija ir prioritetai

- ▶ Rokiškio rajono savivaldybė 2035 - žinomas, atviras ir gyvas, turtingos kultūros Šiaurės Rytų Lietuvos centras pažangesniam ir tvariam verslui, patogesniam gyvenimui, kartų bendrystei
- ▶ Horizontalus prioritetas: tvariai vystomas rajonas
- ▶ Vertikalūs
 1. Pažangios ekonomikos tvari plėtra
 2. Kūrybiškos ir aktyvios bendruomenės telkimas
 3. Socialiai atsakingos valdysenos plėtojimas
 4. Darnus aplinkos ir infrastruktūros vystymas

Dar reikia perkelti aprašymus iš 213 psl.

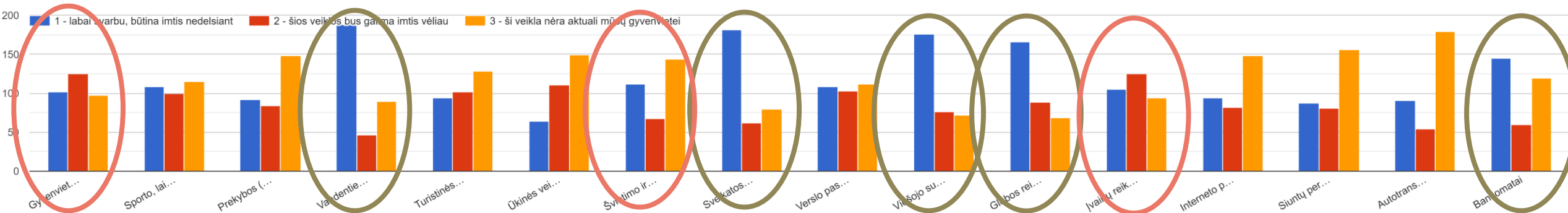

- ▶ **Pažangios ekonomikos tvari plėtra.** ✓ Pažangios, aukštos pridėtinės vertės ekonomikos tvarus plėtojimas. ✓ Ypatingas dėmesys inovacijoms. ✓ Tolygiai vystomos prieinamos, inovatyvios, įtraukios ir kokybiškos švietimo paslaugos.
- ▶ **Kūrybiškos ir aktyvios bendruomenės telkimas.** ✓ Kultūrinio turizmo, kultūros ir kūrybinių industrijų vystymas. ✓ Sudaromos sąlygos gyventojų kūrybiškumui, aktyvumui. ✓ Išvystyta sporto ir fizinio aktyvumo infrastruktūra, išskirtinės sporto šakos. ✓ Bendradarbiavimo, tarptautiškumo puoselėjimas.
- ▶ **Socialiai atsakingos valdysenos plėtojimas.** ✓ Visapusę gyvenimo gerovę užtikrinančios, efektyvios vietos savivaldos kūrimas, kuri kartu su bendruomene sprendimus priima valdysenos principais. ✓ Bendruomeniškumo stiprinimas, viešųjų paslaugų kokybės, prieinamumo ir pakankamumo gerinimas. ✓ Gyventojų, verslo ir valdžios socialinės atsakomybės didinimas.
- ▶ **Darnus aplinkos ir infrastruktūros vystymas.** ✓ Darnus rajono vystymas. ✓ Prieinamumo prie bazinės infrastruktūros visiems užtikrinimas. ✓ Prisidėjimas prie šalies žaliojo kurso, prisitaikymas prie klimato kaitos, aplinkos taršos mažinimas. ✓ Aplinkosauginių iniciatyvų plėtojimas, žiediškumo stiprinimas.

VVG apklausa, 2022 m. rudenį

- ▶ 324 respondentai
- ▶ Daugiausia moterys - 67,3 proc.
- ▶ Daugiausia samdomi darbuotojai - 48,8 proc., pensininkai - 19,1, bedarbiai - 11,7, ūkininkai/verslininkai - 11,1.
- ▶ Socialinės atskirties grupei save priskiria 35,5 proc.
- ▶ Respondentai per ateinančius metus nesirengia keisti gyvenamosios vietos (sėslūs) - 73,1 proc.

10. Kokios socialinės problemos aktualiausios Jūsų gyvenamojoje vietovėje? Įvertinkite trijų balų sistemoje žemiau pateikiamų veiklos sričių svarbą jūsų gyvenvietei: 1 – labai svarbu, būtina imtis nedelsiant 2 – šios veiklos bus galima imtis vėliau; 3 – ši veikla nėra aktuali mūsų gyvenvietei.

Gyvenvietės aplinkos puoselėjimas ir gražinimas

Sporto, laisvalaikio, kultūros ir kt. priemonės

Prekybos ir maitinimo įstaigos

Vandentiekis ir kanalizacija

Turizmo objektų pritaikymas ir tvarkymas

Ūkinės veiklos keliama tarša

Švietimo ir ugdymo priemonės

Sveikatos paslaugų prieinamumas

Verslo paslaugų prieinamumas

Viešojo susisiekimo paslaugų prieinamumas

Globos reikalavimų žmonių priežiūra

Ilgūdžių mokymas

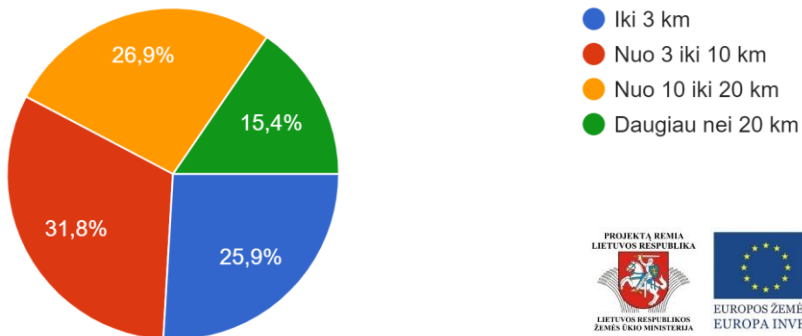
Interneto paslaugų prieinamumas

Siuntų perdavimas

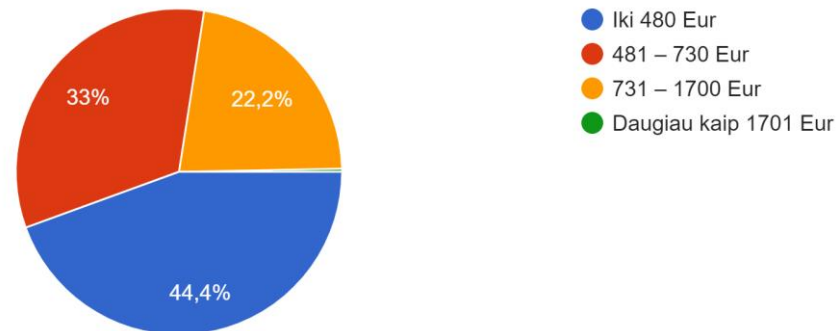
Autotransporto įkrovimas, degalinės

Bankomatai

7. Jūsų gyvenamosios vietos atstumas nuo pagrindinių paslaugų teikėjų (med. įstaigų, vaikų ugdymo, administracinių)
324 atsakymai

5. Jūsų pajamos per mėnesį vienam šeimos nariui (vidutiniškai)
324 atsakymai

Respondentai nereikalauja greitai ir per daug

LABAI SVARBU

- ▶ Vandentiekis ir kanalizacija
- ▶ Sveikatos paslaugos prieinamumas
- ▶ Viešojo susisiekimo paslaugų prieinamumas
- ▶ Globos reikalaujančių žmonių priežiūra
- ▶ Bankomatai

SVARBU, BET GALIMA IR VĒLIAU

- ▶ Sporto, laisvalaikio, kultūros ir kt. prieinamumas
- ▶ Verslo paslaugų prieinamumas
- ▶ Gyvenvietės aplinkos puoselėjimas ir gražinimas
- ▶ Turizmo objektų pritaikymas ir tvarkymas
- ▶ Švietimo ir ugdymo prieinamumas/ Įgūdžių mokymas

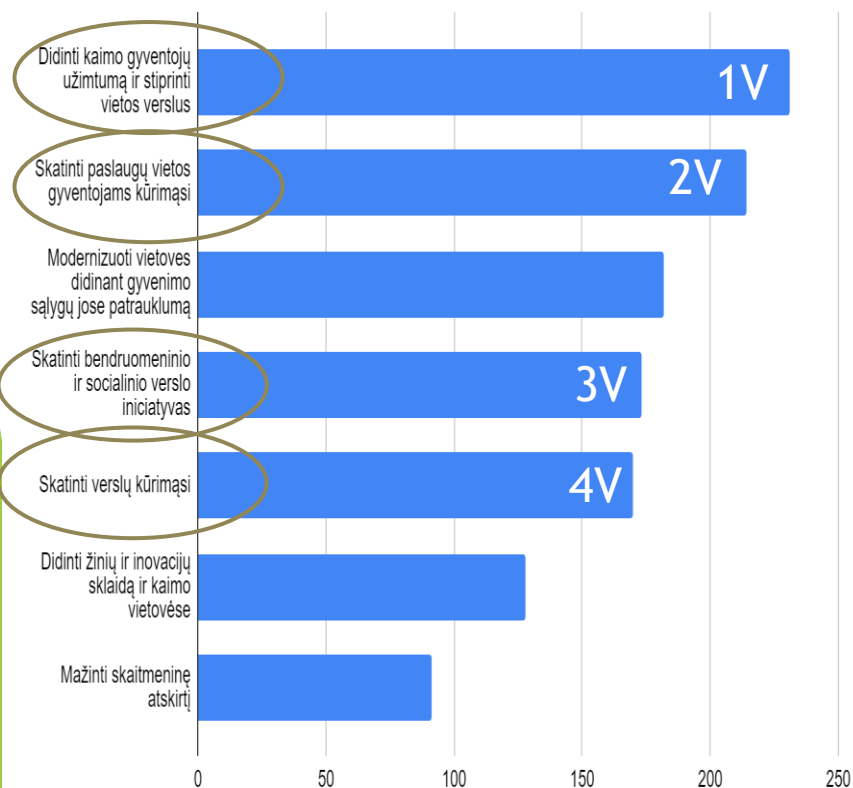
Rokiškio VPS 2023-2027.

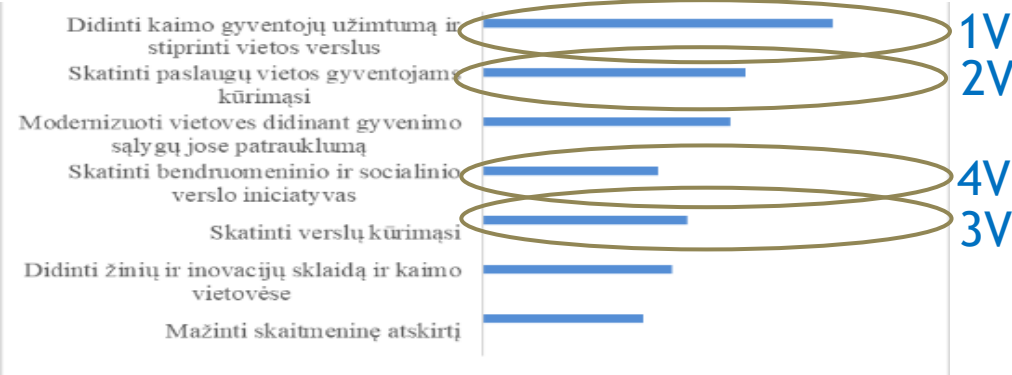
Poreikis verslo, darbo vietų ir paslaugų iš apklausos: 15 Kokiomis temomis Jūsų gyvenamojoje teritorijoje turėtų bendradarbiauti sektoriai (savivaldybė, verslas, bendruomenės ir kitos nevyriausybinės organizacijos), kad pagerintų gyvenimo kokybę?

Problema aštrėja nutolusiose gyvenvietėse

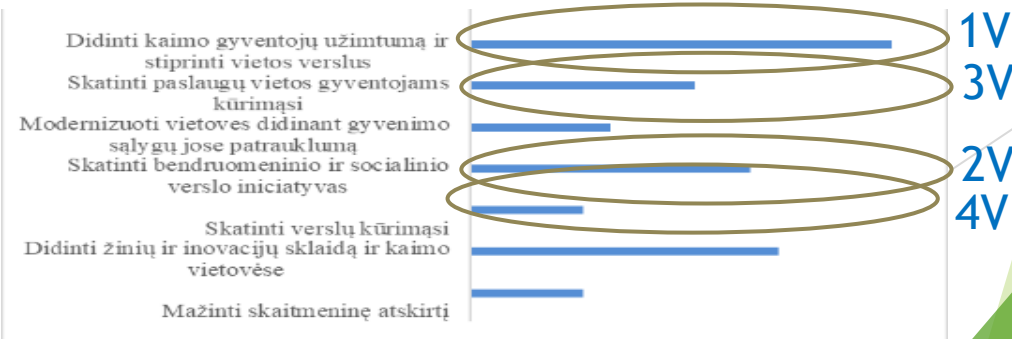
Visi

Nutolę nuo 10 iki 20 km

Nutolę virš 20 km

Teritorijos bruožai ir poreikiai:

paslaugos ir verslai koncentruoti Rokiškyje; viešasis transportas neužtikrina žmonėms galimybės dirbti Rokiškyje; kraštas retai apgyvendintas – dideli atstumai iki paslaugų.

Todėl sprendimų reikia ieškoti gyvenamosios vietos lygmeniu.

STIPRYBĖS

SSGG

- ▶ Išaugęs ūkio subjektų, tenkančių 1000 gyventojų, skaičius rodo iniciatyvumą.
- ▶ Savivaldybėje veikiančios mažos ir vidutinės įmonės kuria smulkių paslaugų poreikį.
- ▶ Tankus krašto kelių tinklas ir rajoną kertanti geležinkelio linija - veiksnys, palankus mobilumui.
- ▶ Veikia Rokiškio profesinio mokymo centras - galimybė patogiai įgyti profesines kompetencijas.
- ▶ Rokiškio r. sav. Juozo Keliuočio viešoji biblioteka miesteliuose turi filialus, - galimybė tobulintis.
- ▶ Patraukli gamtinė aplinka: Sartų regioninis parkas, didesnis miškingumas, piliakalniai, upės, ežerai.
- ▶ Išskirtinis kultūros ir istorinis paveldas, lankytinos vietos, kuria prielaidas turizmui.
- ▶ Į viešųjų paslaugų teikimą, socialinio verslo kūrimą įsitraukia NVO ir gyventojai jomis pasitiki.
- ▶ Savivaldybė remia bendruomenes (patalpos panauda, atleidimas nuo komunalinių mokesčių).

GALIMYBĖS

- ▶ Regioninės politikos dėmesys mažoms gyvenamosioms vietovėms.
- ▶ Valstybės lygiu skatinama savivaldybių paslaugas perduoti nevyriausybinėms organizacijoms.
- ▶ Žiedinės ekonomikos kursas (perdirbimas, antrinis panaudojimas ir kt.) kuria prielaidas užimtumui.
- ▶ Kultūros paveldo ir kitų objektų pritaikymo turizmui ir turistinių iniciatyvų rėmimas.
- ▶ Parama vandens tiekimo ir nuotekų valymo infrastruktūros atnaujinimui ir plėtrai.
- ▶ Žalioji kursas - paskata ekologiškos infrastruktūros ir atsinaujinančių energijos šaltinių plėtrai.
- ▶ Dėmesys kelių ir gatvių asfaltavimui, dviračių takų atnaujinimui ir tiesimui.

SILPNYBĖS

- ▶ Didelis plotas, retai apgyvendinta teritorija blogina paslaugų verslo sąlygas (klientai, darbuotojai).
- ▶ Daug mažų, atokių gyvenviečių dėl didelių išlaidų blogina viešųjų paslaugų prieinamumą.
- ▶ Nepalankūs socialiniai rodikliai - didėjantis pašalpų gavėjų ir bedarbių skaičius.
- ▶ Lėtas, neefektyvus socialinių paslaugų teikimas, nestacionarių socialinių paslaugų trūkumas.
- ▶ Nuolat mažėjantis gyventojų (ypač jaunimo) skaičius, didėjantis pagyvenusiu žmonių skaičius.
- ▶ Nerenovuota inžinerinė infrastruktūra, apleisti buvę įstaigų pastatai, prasta kelių būklė.
- ▶ Prasti ekonominiai rodikliai (materialinių investicijų, darbo užmokesčio ir kt.)
- ▶ Didelis lengvųjų automobilių skaičius rodo sunykusį viešojo transporto tinklą.
- ▶ Neužtikrintas vaikų ir paauglių užimtumas visą dieną kaimiškoje teritorijoje.
- ▶ Mažas namų ūkių, turinčių kompiuterį, skaičius.

GRĖSMĖS

- ▶ Nuolatinė neigiama natūrali gyventojų kaita, gyventojų mažėjimas ir bendruomenės senėjimas.
- ▶ Žemas gyventojų pajamų lygis mažins paslaugų rinką, inovacijų diegimą.
- ▶ Nepakankama parama mažam verslui neužtikrins tvarumo, neleis siekti inovacinių sprendimų.
- ▶ Nepakankama parama infrastruktūrai, įskaitant apleistus pastatus, formuos nepatrauklias gyvenimo sąlygas.
- ▶ Nepakankama parama vandens ūkiui kaime kels grėsmę ekologijai ir formuos nepatrauklumą.
- ▶ Nepakankama parama kultūros ir gamtos objektams lems paveldo nykimą.

- ▶ **VVG misija** *Rokiškio rajono vietos veiklos grupė – tai savanorišku darbu savo veiklą grindžianti organizacija, vienijanti aktyvius žmones iš nevyriausybinų organizacijų, savivaldos institucijų ir verslo struktūrų. VVG siekia gerinti gyvenimo kokybę kaime – kurti patrauklią kaimo aplinką, skatinti vietos gyventojų socialinį, ekonominį aktyvumą ir stiprinti bendruomeniškumą.*

VPS 2023-2027. Finansavimas (EŽŪFKP, Lietuvos biudžetas)

- ▶ Rokiškio VVG strategijai - **1 570 820 Eur**
- ▶ Iš jų vietos projektams **1 258 000 Eur**

LEADER priemonė 2023-2027.

Privalomi tikslai

SO8 skatinti užimtumą, augimą, lyčių lygybę, įskaitant moterų dalyvavimą ūkininkavimo veikloje, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse, įskaitant žiedinę bioekonomiką ir tvarią miškininkystę.

XCO Horizontalusis tikslas – modernizuoti sektorių skatinant žemės ūkio ir kaimo vietovių žinias, inovacijas ir skaitmeninimą bei dalijimąsi jomis, taip pat skatinant jų diegimą.

POREIKIAI

- **g.3** - Skatinti verslų kūrimąsi kaime, žemės ūkio veiklos įvairinimą;
- **h.1** - Skatinti kaimo gyventojų ir kaimo bendruomenių verslo iniciatyvas;
- **h.2** - Didinti kaimo gyventojų užimtumą ir socialinę įtrauktį;
- **h.4** - Modernizuoti kaimo vietoves didinant gyvenimo sąlygų jose patrauklumą;
- **h.5** - Skatinti bioekonomikos verslus.

Teritorijos individualūs teritorijos

- **p.1** - Gerinti sąlygas atokiose teritorijose).
- **P.2** - Skatinti darbo vietas jauniems žmonėms.

REZULTATO RODIKLIAI

- **R.3** Ūkių, pagal BŽŪP gaunančių paramą skaitmeninems ūkininkavimo technologijoms plėtoti, dalis
- **R.37** BŽŪP projektais remiamas naujų darbo vietų kūrimas
- **R.38** Kaimo gyventojų, kuriems taikomos vietos plėtros strategijos, dalis
- **R.39** Kaimo įmonių, įskaitant bioekonomikos įmones, sukurtų naudojančių BŽŪP paramą, skaičius
- **R.41** Kaimo gyventojų, kuriems BŽŪP parama pagerino galimybes naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, dalis
- **R.42** Asmenų, įtrauktų į remiamus socialinės įtraukties projektus, skaičius

**Pradžia 2024 m.
pabaiga 2029 m.**

PS.
Pabraukti rezultato rodikliai, kurie suplanuoti strategijos rodikliuose

Rokiškio kaimo strategija 2023-2029.

► Strategijos tema: „Verslumo galimybių auginimas“

Vizija

Per gyvybingus, darbo vietas kuriančius verslus bei viešųjų paslaugų ir socialinių verslų kūrimą ir plėtrą sustiprintas VVG teritorijos žmonių pasitenkinimas gyvenamąja aplinka.

Tikslas

Sustiprinti kaimo teritorijos gyvybingumą per verslumo galimybių auginimą

ĮGYVENDINIMO

Pradžia 2024 m.

Pabaiga 2029 m.

Tikslas: sustiprinti kaimo teritorijos gyvybingumą per verslumo galimybių auginimą

► **Tema: Verslumo galimybių auginimas (viena tema visos priemonės ją papildo)**

I. PRIEMONĖ

Palankių sąlygų verslumui skatinimas per viešųjų paslaugų plėtojimą

Tikslas. Formuoti palankią verslumui aplinką per NVO plėtojamas viešąsias paslaugas

37 tūkst. Eur x 6 projektai -222 tūkst. Eur/ paramos dalis 95 proc.

II. PRIEMONĖ

Privataus verslo stiprinimas VVG teritorijoje

Tikslas. Paskatinti labai mažas ir mažas įmones kurti ir išlaikyti darbo vietas VVG teritorijos gyventojams

100 tūkst. Eur x 7 projektai -700 tūkst. Eur/ paramos dalis 65 proc.

III. PRIEMONĖ

NVO socialinio verslo kūrimas ir plėtojimas

Tikslas. Per verslo modelį NVO, įskaitant bendruomenines organizacijas, padėti užsitikrinti jų idėjų, darančių socialinį poveikį, tvarumą
84 tūkst. Eur x 4 projektai -336 tūkst. Eur/ paramos dalis 95 proc.

ĮGYVENDINIMO

**Pradžia 2024 m.
pabaiga 2029 m.**

► Tema: Verslumo galimybių auginimas

**VPS ĮGYVENDINIMAS
2024-2029 m.**

Priemonių rodiklių apibendrinta lentelė

R.37 (Ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas kaimo vietovėse. BŽŪP projektais remiamas naujų darbo vietų kūrimas)

R.39 (Kaimo ekonomikos plėtojimas. Kaimo verslo įmonių, įskaitant bioekonomikos įmones, kurių naudojantis pagal BŽŪP skiriama parama, skaičius)

R.41 (Europos tinklų kūrimas. Kaimo gyventojų, kuriems naudojant BŽŪP parama, sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, skaičius)

R.42 (Socialinės įtraukties skatinimas. Asmenų, kuriems taikomi remiami socialinės įtraukties projektai, skaičius)

L700 (Vietos lygiu įgyvendintų projektų skaičius (apima vietos ir bendradarbiavimo projektus))

N-R.37.4 (atitinka **ROKI-P.2**, Sukurtų darbo vietų skaičius asmenims iki 40 m. (imtinai))

N-P.1 (VVG teritorijos seniūnijų, kuriose įgyvendinami vietos projektai, skaičius)

N-P.4 (VVG teritorijos kaimo gyvenamųjų vietovių, kurių gyventojams sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, skaičius)

ROKI-P.1 (Atokiose teritorijose įgyvendinami projektai)

ROKI-P.2 (atitinka **N-R.37.4**; sukurtų darbo vietų skaičius jauniems žmonėms)

ROKI-P.3 (NVO, pradedančių teikti paslaugas, skaičius)

Priemonė	Paramos lėšos iš viso Eur/ paramos intensyvumo maks.norma	Poreikiai	Programos ir nacionaliniai bendrieji rezultato ir produkto rodikliai	Teritoriniai individualūs rodikliai
I. Palankių sąlygų verslumui skatinimas per viešųjų paslaugų plėtojimą	222000/ maks. parama projektui – 37000/ 95 proc.	h2 (užimtumas ir soc. įtrauktis)/ h4 (modernizuoti vietovės)/ p1 (gerinti sąlygas atokiose teritorijose)	R.41 –900 gyventojų R.42 – 180 asmenų N-P.1 – 6 N-P.4 - 6 L.700 - 6	ROKI-P.1 – 3 (atokios teritorijos) ROKI-P.3 – 3 (NVO pradedančios)
II. Privataus verslo stiprinimas VVG teritorijoje	700000/ maks. parama projektui – 100000/ 65 proc.	g3 (verslų kūrimas) p2 (skatinti darbo vietas jauniems žmonėms)	R.37 – 14 R.39 – 4 N-R.37.4 – 4 L.700 - 7	ROKI-P.2 – 4 (darbo vietos jaunimui)
III. NVO socialinio verslo kūrimas ir plėtojimas	336000/ maks. parama projektui – 84000/ 95 proc.	h1 (verslo iniciatyvos gyv.)) h2 (užimtumas ir soc.) p1 (gerinti sąlygas atokiose teritorijose)	R.37 – 4 R.39 – 2 R.42 – 120 N-P.1 – 4 N-P.4 - 4 L.700 - 4	ROKI-P.1 – 2 (atokios teritorijos)

Tikslas: sustiprinti kaimo teritorijos gyvybingumą per verslumo galimybių auginimą

► Tema: Verslumo galimybių auginimas (viena tema visos priemonės ją papildo)

I. Palankių sąlygų verslumui skatinimas per viešųjų paslaugų plėtojimą

Tikslas. Formuoti palankią verslumui aplinką per NVO plėtojamas viešąsias paslaugas
**37 tūkst. Eur x 6 projektai -222 tūkst. Eur/
95 proc.**

Aprašymas. Priemonė skirta sukurti ir sustiprinti nevyriausybinių organizacijų teikiamų viešųjų paslaugų bazę ir veiklas. Paslaugos turi būti susiję su vietos gyventojų verslumo gebėjimų, galimybių didinimu ir aplinkos gerinimu. Projektais gali būti sprendžiamas vietos gyventojų mobilumas; vaikų, senjorų, neįgaliųjų centrų kūrimas bei priežiūros pagalba namuose, kaip didesnė galimybė darbingo amžiaus gyventojams rinktis nutolusias nuo gyvenamosios vietos darbo vietas; gyventojų paslaugų centrų veikla, kaip sąlygų sudarymas turėti patogias darbo vietas smulkiems verslininkams, specialistams dirbantiems nuotoliniu būdu, gyventojams, keliantiems profesines kompetencijas ir kita; teritorijų priežiūros ir kitos paslaugos, kaip veiklos forma, kuri skatintų bedarbius, dalyvauti darbo rinkoje; ir kitos paslaugos. Didesnis dėmesys skiriamas atokioms gyvenvietėms ir skatintinų gyventojų grupių: vyresnių asmenų (nuo 50 iki 65 m.) ir jaunimo verslumo galimybėms didinti. Priemonės projektai turi atsiliiepti į klimato kaitos švelninimo ir tvarios energetikos poreikį.

ĮGYVENDINIMO
Pradžia 2024 m.
pabaiga 2029 m.

KVIETIMAI

2024 – 1 VP
2025 – 2 VP
2026 – 1 VP
2027 – 2VP

Tikslas: sustiprinti kaimo teritorijos gyvybingumą per verslumo galimybių auginimą

► Tema: Verslumo galimybių auginimas (viena tema visos priemonės ją papildo)

II. Privataus verslo stiprinimas VVG teritorijoje

Tikslas. Paskatinti labai mažas ir mažas įmones kurti ir išlaikyti darbo vietas VVG teritorijos gyventojams

100 tūkst. Eur x 7 projektai -700 tūkst. Eur/ 65 proc.

Aprašymas. Priemonė skirta fiziniams ir (arba) juridiniams asmenims (labai mažoms ir mažoms įmonėms), kuriantiems ir plėtojantiems ne žemės ūkio verslą. Privaloma kurti ir išlaikyti darbo vietas VVG teritorijos gyventojams.

Šia priemone siekiama stiprinti kaimo ekonomines veiklas, kuriomis sudaromos sąlygos Rokiškio r. VVG teritorijoje veikiančioms subjektams turėti tvarias darbo vietas, papildomus pajamų šaltinius, užtikrinti verslo konkurencingumą ir tvarumą. Parama teikiama ne žemės ūkio veiklai. Remiama veikla, apimanti įvairius verslus - produktų gamybą, apdorojimą, perdirbimą, jų pardavimą, įvairių paslaugų teikimą, įskaitant paslaugas žemės ūkiui.

Didesnis dėmesys skiriamas jaunų žmonių (iki 40 m. imtinai) darbo vietoms, siekiama labiau remti paslaugų sektorių. Priemonės projektai turi atsiliiepti į klimato kaitos švelninimo ir tvarios energetikos poreikį.

**Pradžia 2024 m.
pabaiga 2029 m.**

KVIETIMAI

**2024 – 2 VP
2025 – 3 VP
2026 – 2 VP**

Tikslas: sustiprinti kaimo teritorijos gyvybingumą per verslumo galimybių auginimą

► Tema: Verslumo galimybių auginimas (viena tema visos priemonės ją papildo)

III. NVO socialinio verslo kūrimas ir plėtojimas

Tikslas. Per verslo modelį NVO, įskaitant bendruomenines organizacijas, padėti užsitikrinti jų idėjų, darančių socialinį poveikį, tvarumą

**84 tūkst. Eur x 4 projektai -336 tūkst. Eur/
95 proc.**

Aprašymas. Parama skiriama nevyriausybinėms organizacijoms, kurios VVG teritorijoje kuria ir (arba) plėtoja socialinį verslą, išlaiko tvarias darbo vietas. Šia priemone siekiama aktyvinti nevyriausybinių sektorių, kuriantį arba vystantį socialinį verslą ir prisidedantį prie teigiamo socialinio poveikio VVG teritorijos gyventojams. Per priemonę stiprinama socialinių verslų bazė, veiklos ir paskatos, kuriamos darbo vietos VVG teritorijos gyventojams.

Remiama veikla, apimanti įvairius verslus - produktų gamybą, apdorojimą, perdirbimą, pardavimą, įvairių paslaugų teikimą, rinkodaros priemones.

Didesnis dėmesys skiriamas atokioms gyvenvietėms, bendruomeninių organizacijų projektams, gamtos, krašto paveldo, sveikos gyvensenos populiarinimui. Priemonės projektai turi atsiliiepti į klimato kaitos švelninimo ir tvarios energetikos poreikį.

**Pradžia 2024 m.
pabaiga 2029 m.**

KVIETIMAI

**2026 – 2 VP
2027 – 2 VP**

► Tema: Verslumo galimybių auginimas (viena tema visos priemonės ją papildo)

I. Palankių sąlygų verslumui skatinimas per viešųjų paslaugų plėtojimą

POREIKIAI

h2 (užimtumas ir soc. įtrauktis)/

h4 (modernizuoti vietoves)/

p1 (gerinti sąlygas atokiose teritorijose)

RODIKLIAI

L.100 - 6 projektai.

R41 (pagerintos sąlygos gyvent.) – **900/ 5,6 proc.** (gyv. – 15952).

R42 (asmenys, į soc.įtr.) – **180** (6 NVO x vid. 30 asm.).

N-P.1 (skirtingose seniūnijose) – **6.**

N-P.4 (skirtingose gyvenvietėse) - **6**

ROKI-P.1 (atokiose teritorijose projektai) – **3.**

ROKI-P.3 (NVO, pradedančių teikti paslaugas) – **3.**

POKYTIS. NVO, kurios teikia paslaugas, yra 4. Siekiama įtraukti dar bent 3 NVO. Bus iki 7 vnt. arba daugiau 75 proc. Siekiama daryti poveikį vietovių modernizavimui, NVO teikia paslaugas 6 vietovėse, didinama iki 9 (66 proc.). Taip pat siekiama daryti pokytį atokiose teritorijose: siekiama, kad būtų orientuoti bent 3 projektai.

II. Privataus verslo stiprinimas VVG teritorijoje

POREIKIAI

g3 (verslų kūrimas)

p2 (skatinti darbo vietas jauniems žmonėms)

RODIKLIAI

L.100 - 7 projektai

R37 (naujų darbo vietų, vnt.) – **14.**

R39 (sukurtų įmonių sk.) – **4.**

N-R.37.4 (ROKI-P.2) (sukurtų darbo vietų jauniems žmonėms) – **4.**

POKYTIS. Per LEADER VVG teritorijoje buvo paremtas kaimiškos teritorijos verslas - 27 verslai (unikalūs pareiškėjai). Per priemonę siekiama paremti naujų verslų - 4 vnt., augimas būtų iki 31 vnt. arba padidėtų 15 proc. Jaunimui sukurtų darbo vietų per LEADER buvo 22, siekiama padidinti 4, augimas iš viso būtų 26 arba padidėtų 20 proc.

III. NVO socialinio verslo kūrimas ir plėtojimas

POREIKIAI

h1 (verslo iniciatyvos gyv.))

h2 (užimtumas ir soc.)

p1 (gerinti sąlygas atokiose teritorijose)

RODIKLIAI

L.100 4 projektai

R37 (naujų darbo vietų kūrimas) – **4.** **R39** (sukurtų įmonių sk.) – **2.**

R42 (asmenys, į soc.įtr.) – **120** (4 NVOx30 asm.)

N-P.1 (skirtingose seniūnijose) – **4.**

N-P.4 (skirtingose gyvenvietėse) - **4**

ROKI-P.1 (atokiose teritorijose projektai) - **2**

POKYTIS. NVO, vykdančių verslą, yra 2, dar 4 nebaigę projektų. Siekiama paremti naujų verslų - 2 vnt., augimas iki 8 arba padidėtų 33 proc. Siekiama sukurti darbo vietų - dabar yra 9, bus naujos 4, augimas iki 13 vnt. arba 44 proc. Siekiama, kad būtų orientuotis į atokias teritorijas- bent 2 projektai.

VVG strategijos poreikiai (iš apklausos)

h2 užimtumas;
p1 gerinti sąlygas atokiose teritorijose.

► Tema: Verslumo galimybių auginimas

Palankių sąlygų verslumui skatinimas per viešųjų paslaugų plėtojimą

Atrankos kriterijai

1. Teritorinis atokumas.
2. Prisidedama prie žaliajo kurso.
3. Teritorinės inovacijos ir skaitmeninimas.
4. Veiklų orientavimas į skatintinų amžiaus grupių rėmimą.
5. Teritorinis bendradarbiavimas.
6. Partnerystė tarp sektorių.

Privataus verslo stiprinimas VVG teritorijoje

Atrankos kriterijai

1. Verslas, susijęs su paslaugomis vietos gyventojams.
2. Darbo vietų kūrimas.
3. Darbo vietos jauniems žmonėms.
4. Verslas vykdomas nuosavybės teise priklausančiame turte.
5. Teritorinės inovacijos ir skaitmeninimas.
6. Prisidedama prie žaliajo kurso.

NVO socialinio verslo kūrimas ir plėtojimas

Atrankos kriterijai

1. Teritorinis atokumas.
2. Prisidedama prie žaliajo kurso.
3. Partnerystė tarp sektorių.
4. Teritorinės inovacijos ir skaitmeninimas.
5. Gamtos, paveldo, sveikos gyvensenos populiarinimas.
6. Pareiškėja yra bendruomeninė organizacija.

► Tema: Verslumo galimybių auginimas

Strategija paskelbta derinti su gyventojais nuo balandžio 24 d. iki gegužės 22 d. (pastabų negauta)

Strategija patvirtinta

2023 m. gegužės 26 d.

Rokiškio r. VVG

visuotiniame narių susirinkime

